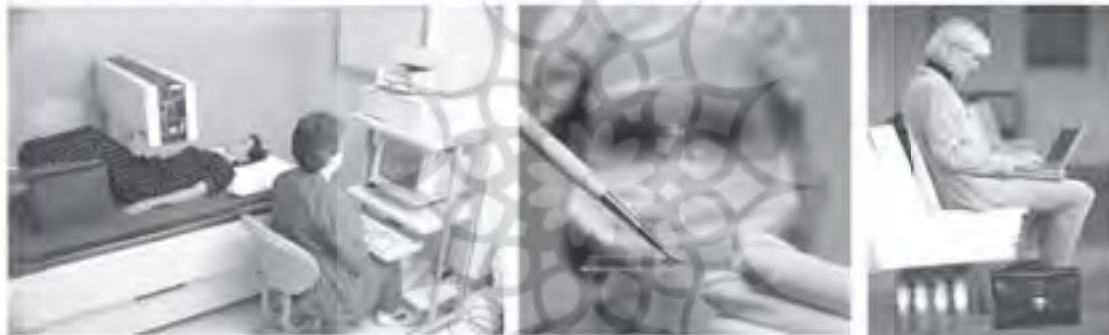

کانادا بالاترین نرخ کارآفرینی زنان جهان

در بین ۲۰ کشور صنعتی جهان را دارا است

طی یک دهه ی گذشته شرایط اقتصادی کانادا تغییرات زیادی داشته است. یکی از مهم ترین جنبه های این دگرگونی، رشد حضور زنان در اقتصاد این کشور ۳۳ میلیون نفری است. زنان کانادایی با اعتماد به نفس خاصی که پیدا کرده اند اکنون ۳۵ درصد شرکت ها و کسب و کارهای کوچک و متوسط این کشور را در تملک یا مدیریت خود دارند. این میزان حضور در اقتصاد و کارآفرینی در هیچ یک از کشورهای پیشرفته ی جهان مشاهده نمی شود. طبق آمار سال پیش، در حال حاضر ۱۳۷ هزار شرکت یا کسب و کار کوچک در کانادا در مدیریت و تملک زنان است و انتظار می رود طی یک دهه آینده این تعداد دو برابر شود. در کانادا حدود ۸۲۱ هزار زن کارآفرین مشغول فعالیت هستند. در مجموع زنان هر سال ۱۸ میلیارد دلار به اقتصاد این کشور سود می رسانند. همچنین از سال ۱۹۷۶ تاکنون متوسط نرخ رشد تعداد زنان خوداشتغال سالانه ۵/۳ درصد بوده در حالی که این رقم در مورد مردان ۲/۲ درصد است. زنان کارآفرین مالکیت ۴۵ درصد شرکت های کوچک و متوسط کانادا را در اختیار دارند. همچنین تحقیقات نشان می دهد احتمال خوداشتغالی زنان با افزایش سن آنها بالا می رود و در سنین ۳۵ تا ۵۴ سال، بیشترین احتمال انجام می دهند.

همچنین زنان نسبت به مردان تمایل بیش تری دارند که کسب و کاری در حوزه های کم رشدتر و پرریسک تر نظیر خرده فروشی و خدمات را داشته باشند. بین سال های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۳ تعداد زنان کارآفرین کانادا از ۲۷ درصد به ۳۳ درصد افزایش یافت و این امر نشان می دهد زنان در مقایسه با مردان بیش تر در کسب و کار باقی می مانند و نرخ ماندگاری آنها خصوصا در مشاغلی که دسترسی به منابع مالی بانکی دشوارتر است بیش تر است. از آنجا که در این کشور نرخ

شماره بیست و یکم / شهریور ۱۳۸۶

رشد شرکت‌های کوچک بسیار بالا و بین ۱۰۰ درصد تا ۱۴۰ درصد است، نقش زنان در اقتصاد کانادا بسیار بزرگ‌تر خواهد شد. زنان به ویژه در بخش‌های مدیریت خدمات، خدمات آموزشی و تخصصی، خدمات فنی و علمی بسیار فعال هستند و عمدتاً در همین حوزه‌ها به ایجاد کسب و کار می‌پردازند. همچنین نیمی از زنان کارآفرین و خوداشتغال کانادایی دارای مدرک دانشگاهی یا دوره‌های آموزشی پس از دیپلم هستند. در حال حاضر زنان با ایجاد کسب و کار برای بیش از دو میلیون نفر شغل ایجاد کرده‌اند. تحقیقات نشان می‌دهد تمایل زنان کانادایی به ایجاد کسب و کار بیش از استخدام شدن توسط کارفرماهاست به همین دلیل طی ۲۵ سال گذشته شاهد رشد چشمگیر کارآفرینی زنان در این کشور هستیم. از سال ۱۹۸۱ تا ۲۰۰۱ تعداد زنان کارآفرین در کانادا ۲۰۸ درصد رشد کرد، در حالی که در همین مدت رقم مربوط به مردان ۳۸ درصد است. تمایل زنان کانادایی به کار در زمینه‌های جدید و غیر سنتی بسیار بالاست. برای مثال در سال ۲۰۰۵ زنان ۵۰ درصد مالکیت ۳۱ درصد شرکت‌های فعال در حوزه تکنولوژی پیشرفته و ۳۱ درصد شرکت‌های تولیدی را در اختیار داشتند.

تسهیل مشارکت اقتصادی زنان

با توجه به نقش رو به رشد زنان در اقتصاد کانادا نخست‌وزیر این کشور در سال ۲۰۰۳ فرمان تاسیس گروهی ویژه را برای تسهیل کارآفرینی زنان صادر کرد. وظیفه‌ی این گروه به شرح زیر است:

۱- شناسایی چالش‌ها و مشکلات پیش‌روی زنان در حوزه کارآفرینی و نیز اشتغال به کار و ارایه راه‌حل برای رفع این مشکلات. برگزاری برنامه‌های آموزشی برای زنان در زمینه‌هایی نظیر تأمین اعتبار کارآفرینی، مدیریت منابع انسانی و معرض رویه‌های موفق بین‌المللی در حوزه‌های گوناگون فعالیت زنان کارآفرین

۲- دادن خدمات مشاوره‌ای به نهادهای دولت در زمینه تسهیل کارآفرینی زنان و آماده کردن مقدمات برای تصویب قوانین در این زمینه. با آن‌که تلاش‌های زیادی برای هموار کردن راه نقش‌آفرینی گسترده‌تر زنان در اقتصاد کانادا صورت گرفته است اما همچنان موانعی وجود دارد. گروه ویژه‌ای که به دستور نخست‌وزیر کانادا تشکیل شده با سه پیش‌فرض زیر اقدامات خود را انجام می‌دهد:

۱- کارآفرینی زنان، پرسرعت‌ترین کارآفرینی در اقتصاد کاناداست.
۲- زنان کارآفرین در کانادا با چالش‌ها و موانع منحصر به فرد برای پیروزی مواجه هستند.

۳- تسهیل رشد کارآفرینی زنان یکی از عناصر توسعه شرکت‌ها و کسب و کارهای کوچک این کشور است.

این گروه برای آگاه کردن دولت کانادا از لزوم تمرکز بر زنان کارآفرین به عنوان عاملی مهم در پیشرفت اقتصادی این کشور ده‌ها توصیه مشخص ارایه کرده است. در این توصیه‌ها به نحوه برخورد با زنان به گونه‌ای که پتانسیل اقتصادی آن‌ها به حداکثر برسد اشاره شده است. چند مورد این توصیه‌ها به شرح زیر است:

- افزایش دسترسی به سرمایه، اطلاعات و برنامه‌های دولت
- تحقیقات عمیق و گسترده در زمینه‌ی تمام جوانب کارآفرینی زنان
- افزایش دسترسی به کمک‌های دولتی
- افزایش دسترسی به شبکه‌های حمایتی دولت از جمله نگهداری از

کودکان و مزایای بارداری و وضع حمل

- آموزش تجاری

- تسهیل ارتقای شغلی زنان و تشویق آن‌ها به کارآفرینی و کسب مهارت‌های شغلی

- آموزش زنان در زمینه‌ی صادرات محصولات کسب و کار و شرکت خود

- استفاده از تجارب دیگر کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری اقتصادی

- اصلاح ساختار بخش خدمات یعنی بخشی از اقتصاد که بیش‌ترین تعداد زن کارآفرین در آن مشغول فعالیت هستند

- ارتقای فرهنگ خوداشتغالی و کارآفرینی با هدف کاهش نرخ هفت درصدی بیکاری و کمک به رشد اقتصادی کشور.

در گزارش گروه ویژه آمده است برنامه‌ها و خدمات حمایتی ویژه زنان باید با گستردگی بسیار بیش‌تر اجرا شود و در این زمینه دولت فدرال نقش بسیار بزرگی دارد. اگر دولت به وظیفه بزرگ خود در بخش زنان عمل نکند، اقتصاد کانادا از رشدی که باید داشته باشد بی‌بهره خواهد ماند. در گزارش صندوق بین‌المللی پول و سازمان توسعه و همکاری اقتصادی آمده است اقتصادهایی که در آن‌ها زنان نقش بالاتری دارند، رفاه و استانداردهای زندگی بالاتر است. یکی از اقداماتی که دولت باید انجام دهد، تاسیس مرکز تجاری زنان در سرتاسر کانادا است که می‌تواند تمامی خدمات ضروری را در اختیار زنان شاغل و کارآفرین قرار دهد.

در واکنش به گزارش گروه ویژه، نخست‌وزیر کانادا وعده داده در تمام ایالت‌های این کشور مراکز کمک مالی و خدماتی برای زنان کارآفرین تاسیس کند. همچنین هر سال اجلاس ملی اقتصادی زنان با هدف شناسایی استعدادها و کارآفرینی در بین زنان برگزار می‌شود. دولت با هدف تشویق فرهنگ کارآفرینی جایزه‌ی نوآوری زنان کانادا را برای زنان کارآفرین در نظر گرفته و مراکز تحقیقاتی را برای شناسایی نیازهای این زنان و تأمین این نیازها تاسیس می‌کند. یکی از اهداف فعالیت اقتصادی زنان، صادرات کالا و خدمات است. دولت کانادا برای تحقق این هدف قصد دارد در سفرهای تجاری برای انعقاد قراردادهای صادرات زنان را نیز شرکت دهد.

در بودجه سال ۲۰۰۶، بیش از ۵۰۰ میلیون دلار برای ارایه خدمات به زنان کارآفرین و شاغل که نوزاد دارند در نظر گرفته شده است. با این بودجه ۴۸ هزار مرکز نگهداری از کودکان زنان یادشده تاسیس می‌شود. همچنین برای کمک به آغاز به کار شرکت‌ها و کسب و کارها توسط زنان، ۲۷۰/۲ میلیارد دلار در نظر گرفته شده است. در حال حاضر بنیاد زنان کارآفرین کانادا در حال بررسی بهترین شیوه‌های تشویق کارآفرینی در سطح جهان است تا از آن برای گسترش کارآفرینی زنان در کانادا استفاده کند. به اعتقاد کارشناسان این بنیاد، زنان کارآفرین باید گروهی خاص با ویژگی‌های منحصر به فرد والگوهایی رشد اقتصادی خاص خود تلقی شوند و با این پیش‌فرض به حل مشکلات آن‌ها و زمینه‌سازی برای رشد ایشان اقدام شود. در این تحقیق به ویژگی‌های کارآفرین‌های زن به عنوان گروهی معجزا و خاص به شکل زیر اشاره شده است:

- زنان کارآفرین تعهدی بسیار عمیق به جامعه محلی خود دارند به ویژه در زمینه‌ی استخدام نیرو

نگاه دقیق تر

با آن که علیه زنان در اقتصاد کانادا تبعیض‌هایی اعمال می‌شود، رشد تعداد کارمندان و کارآفرین‌های زن در این کشور بسیار چشمگیر بوده است. طی ۱۵ سال گذشته تعداد کارمندان زن ۳۰ درصد رشد کرده که دو برابر نرخ مربوط به مردان کانادایی است. همچنین در این مدت تعداد کسب و کارهایی که زنان راه انداخته‌اند ۶۰ درصد بیش تر از تعداد مربوط به مردان رشد کرده است. برای درک دقیق تر انگیزه زنان از گرایش به کارآفرینی و اشتغال باید به ساخت کسب و کارهای زنان کانادایی نگاهی عمیق تر بیندازیم. در این کشور اکثر شرکت‌ها و کسب و کارها کوچک و متوسط هستند و نکته جالب توجه این که آن دسته از این شرکت‌ها که توسط زنان تاسیس شده و اداره می‌شوند عموماً یک نفره هستند و طی ۱۵ سال گذشته رشد سالانه چهار درصد داشته‌اند. علت اصلی این امر گرایش زنان به تکنولوژی‌های جدید و جدا شدن از شکل‌های سنتی اشتغال است.

در بین مردان، پس از اتمام تحصیلات، گرایش اصلی، اشتغال در شغل‌هایی است که جنبه کارآفرینی ندارند. این در حالی است که زنان به علت نیاز کم تر به حقوق و پول گرایش به سوی کارآفرینی بیش تر است. این قشر از جامعه ی کانادا عموماً به سرعت سرمایه و تجربه لازم برای کارآفرینی را پس از یک دوره کار برای دیگری کسب می‌کند و شخصاً به ایجاد درآمد می‌پردازد.

در حال حاضر در جامعه کانادا متوسط سن زنان کارآفرین ۴۱ سال است، اما با افزایش سن دو جنس تعداد کارآفرین‌های زن بسیار بالاتر از مردان کارآفرین می‌شود. همچنین سطح تحصیلات زنان کارآفرین در این کشور نسبت به دو دهه پیش بسیار بالا رفته است. از سال ۱۹۹۰ تاکنون هر سال ۱۰ درصد بر تعداد زنان کارآفرین دارای مدرک

– آن‌ها خود را در مرکز شرکت و کسب و کار می‌دانند و گروه‌های کاری را در حاشیه می‌بینند

– زنان یاد شده به زندگی خصوصی و خانوادگی خود توجهی قابل ملاحظه دارند به همین دلیل حمایت از آن‌ها در هنگامی که دارای فرزند می‌شوند، بسیار ضروری است

– زنان کارآفرین در کانادا نسبت به مردان دیدگاه بلندمدت‌تری دارند در نتیجه سوددهی کسب و کار آن‌ها در سال‌های اولیه پایین اما در سال‌های بعد بسیار چشمگیر است

– این زنان شبکه‌ی گسترده‌تری از ارتباطات برقرار می‌کنند در نتیجه در هنگام بحران گزینه‌های بیش تری برای غلبه بر مشکلات دارند

– آن‌ها از همین ارتباط‌ها برای توسعه ی کسب و کار خود به بهترین وجه بهره می‌برند و در نتیجه در بلندمدت سوددهی آن‌ها بسیار بالاتر از مردان است و سودی که ایجاد می‌کنند پایا تر است

– زنان در اقتصاد کانادا همچنان از تبعیض جنسیتی رنج می‌برند و این تبعیض خود را در دسترسی آن‌ها به اعتبارات بانکی، آموزش، اطلاعات، تکنولوژی و... نشان می‌دهد

– نقش دوگانه ی زنان به عنوان کارآفرین و محور خانواده به این معناست که آن‌ها در مقایسه با مردان وقت کم تری برای شرکت در دوره‌های آموزشی و حفظ رقابت‌پذیری خود در تجارت دارند

– زنانی که در ابتدای کارآفرینی هستند در مقایسه با مردان بسیار بیش تر توصیه‌ها و نصیحت‌ها را از دیگر زنان کارآفرین می‌پذیرند در حالی که در بین مردان چنین وضعیتی مشاهده نمی‌شود.

یکی از واقعیت‌های تلخ در مورد کارآفرینی زنان در کانادا این است که هنوز هم بانک‌ها هنگام ارائه ی تسهیلات به زنان، توانایی بازپرداخت آن‌ها را با دقت بسیار بالاتری نسبت به مردان مورد ارزیابی قرار می‌دهند. به این ترتیب آن‌ها از یکی از مهم‌ترین عوامل برای استقلال مالی، کمک به اقتصاد و ایجاد اشتغال تقریباً بی بهره هستند.

